

Medlemsblad från Svensk Optikerförening
– din yrkes- och fackförening

Brännpunkt

●●● Nr 1 – februari 2017

Svensk Optikerförening är en förening inom Sacoförbundet SRAT.

Svensk Optikerförening
c/o SRAT
Box 1419
111 84 Stockholm

Telefon 08-442 44 60
Fax 08-442 44 80
E-post kansli@srat.se
Hemsida www.srat.se/optiker

Styrelsen Svensk Optikerförening (yrkesfrågor)

Ordförande:

Unni Rosengren, Stockholm
unni.rosengren@gmail.com

Ledamöter:

Mette Eriksson, Märsta
mette.eriksson@me.com
Caroline Jensen, Stockholm
caroline.m.jensen@gmail.com
Thomas Lindenhäll, Kumla
thomas@lindenhall.se

Elena Moschovidou, Stockholm
moschovidou@gmail.com

Daniel Skogsrud, Eskilstuna,
daniel.skogsrud@home.se

Kristin Ströman, Kumla
kristin_stroman@hotmail.com

Stefan Wallgren, Göteborg
stefan.wallgren@gmail.com

Adjungerad:

Julia Ahlin, Stockholm
julahlin@gmail.com

Förhandlare SRAT (lön, anställning)

Anders Berndt, 08-442 44 70,
anders.berndt@srat.se

Maria Yngvesson 08-442 44 61,
maria.yngvesson@srat.se

En del av Saco

Ordförande har ordet

Det är värdefullt att få vädra sina åsikter, vad som är än mer värdefullt är vår sammanhållning. Att vi optiker håller ihop oavsett utbildning, arbetsort, arbetsgivare eller vad det nu kan vara. En gemensam sak vi kan fortsatt försöka påverka är ju detta med att ”rea ut” syndundersökningen. Jag är övertygad om att de flesta optiker tycker att vi ska ta betalt för synundersökningarna och inte utföra dessa gratis. Vi måste få kännas oss stolta över vårt yrke, och då också få känna att det är en självklarhet att ta betalt för våra tjänster. Det är viktigt att allmänheten förstår hur välutbildade vi är och vilket viktigt jobb vi gör när vi kollar människors syn. Vi har en väldigt betydelsefull roll i kedjan inom ögonsjukvården. Tänk hur det skulle se ut om vi inte fanns? Går knappt att föreställa sig eller hur?

Jag förstår att det är väldigt lockande

att använda ”gratis synundersökning” för att locka kunder, för bevisligen är det ett välbeprövat och fungerande trick. Men trots detta, kan inte ALLA butiksinnehavare bara sluta med detta, nu på en gång? Fenomenet är ju en källa till stor irritation hos många av oss optiker så om det upphör så skulle vi bara kunna gå vidare och inte lägga mer energi på det. Kan vi inte bara en gång för alla radera detta i medvetandet hos svenska folket och istället ersätta det med att det är en självklarhet att man betalar för en så viktig sak som att gå och kolla sina ögon?

Vi ses på årsmötet!

Unni Rosengren

Årsmöte söndag den 19 mars kl 10-ca12 på SRATs kansli i Stockholm. Läs mer i kalendern på www.srat.se.

Kallelse har skickats per e-post till medlemmarna.

Svensk Optikerförening

Vision

Svensk Optikerförening är föreningen som arbetar för optikerns trygghet och frihet i sin yrkesroll.

Verksamhetsidé

Svensk Optikerförening ska tillvarata optikerns intressen i fackliga och yrkesrelaterade frågor. Optikern ska ges trygghet, frihet, höjd yrkesstatus och bra löneutveckling, genom att föreningen bevakar, informerar och kommunicerar med medlemmar, arbetsgivare, myndigheter, skolor och övriga berörda parter.

Optikeryrket

Texter: Caroline Jensen

#1 Inte bara lönerna som stagnerar

Enligt statistiken i Saco LöneSök skiljer sig medellönen hos en nyutexaminerad och en erfaren optiker väldigt lite. Hos optiker med mer än sju-åtta års arbetslivserfarenhet syns ingen ökning av medellönen med ökande arbetslivserfarenhet överhuvudtaget.

När en nyutexaminerad optiker kommer ut i arbetslivet måste optikern lära sig att utföra synundersökningar på avsatt tid och en del nybörjarmisslag kommer att göras.

Så fort optikern lärt sig att hantera tidsaspekten och inte längre gör nybörjarmisslag blir arbetsuppgifterna väldigt rutinmässiga.

Optikerutbildningen är en hälso- och sjukvårdsutbildning men optikern får inte använda sig av sina kunskaper som förvärvat under utbildningen. Istället läggs mycket fokus på att lära optikern sälja bågar och glas.

Optikerbranschen är unik med att kombinera sjukvård och försäljning och

detta är problematiskt. Ofta finns varken tid eller utrustning för att kunna använda sig av sina kunskaper och hjälpa de människor som inte har ett enkelt synfel utan en avancerad synproblematik.

De rutinmässiga arbetsuppgifterna samt den begränsade eller obefintliga möjligheten till att utföra en mer omfattande undersökning får till följd att utvecklingsmöjligheterna som optiker stagnerar så fort optikern fått några års arbetslivserfarenhet. Oavsett hur många vidare- eller fortbildningar man genomför, kan man inte utvecklas om man inte får praktisera sina kunskaper.

Branschen måste låta optiker utvecklas i sin roll och växa med nya arbetsuppgifter som matchar kompetensen. Även lönen måste följa med i utvecklingen med ökat ansvar. Idag stagnerar både lönen och den individuella utvecklingen efter sju-åtta års arbetslivserfarenhet och det leder till att en del optiker lämnar branschen. ■ ■ ■

#2 Framtidens arbetsplats

Studenten söker till optikerutbildningen för att man vill hjälpa människor med deras synproblematik. Under utbildningen lär man sig många verktyg för att på ett problemlösande sätt undersöka och prova ut hjälpmedel för avancerad synproblematik. Optikerutbildningen är idag så pass avancerad att optiker borde kunna sköta all synvård som inte kräver läkarvård.

När studenten erlagt examen och kommer ut i arbetslivet i optikerbutik kommer insikten att optikern förväntas vara en försäljare som besitter möjligheten att även utföra refraktioner. Det uppmuntras att skicka vidare alla fall med avancerad synproblematik till ögonläkare då det ej gynnar verksamheten att hjälpa dessa.

Det blir en extrem kulturkrock mellan utbildningen och arbetslivet. Studentens söker inte in till en hälso- och sjukvårdsutbildning för att bli försäljare. Optikern är en akademiker som besitter otroligt mycket kunskap om synsystemet och ögat men behandlas som ett butiksbiträde när det gäller

arbetsvillkor, lön och bemötande. Varken arbetsgivare, patienter eller övrig hälso- och sjukvårdspersonal respekterar optikerns utbildningsnivå i dagsläget.

Framtidens arbetsplats för optiker måste ha möjlighet att avsätta den tid som krävs för varje enskild patient, och adekvat utrustning för att utföra preliminära tester, refraktion, ortoptiska mätningar samt undersöka ögats medier och ögonbotten måste finnas. En direkt konsekvens av detta blir också att man måste våga ta adekvat arvode för utförd undersökning beroende på tidsåtgång och innehåll.

Det behövs en rejäl reform där syn- och ögonvården som utförs av optiker ses som en tillgång och inte en belastning så som all annan vård som bedrivs av hälso- och sjukvårdspersonal. För att se en förändring av optikerns arbetsvillkor kan inte arbetsplatsen se det som att de förlorar pengar på att optikern utövar sitt yrke och kunnande till fullo. ■ ■ ■

Diagnostiska droppar #2

I höstas skrev jag några rader om diagnostiska droppar, om hur det kan påverka våra arbeten samt vilka utbildningar som kommer ge behörigheten.

Tyvärr är det inte många av de frågor som jag ställde i den texten som har fått några svar. Magisterstudenterna har fått sin behörighet, men varken studenterna som läst Okulär farmakologi och diagnostik eller de som studerat DO-utbildningen verkar ha fått godkänt av Socialstyrelsen. Enligt ett inlägg på Optikforum på Facebook har en kollega som läst både DON samt en komplettering med pediatrik fått avslag på sin ansökan. Andra berättar att de redan idag arbetar på ögonkliniker och genom delegation använder diagnostiska läkemedel i det vardagliga arbetet, men ändå, trots vidareutbildning, får avslag då man inte anses ha tillräcklig kunskap. Flertalet har överklagat sina beslut till Förvaltningsrätten, men ett ärende kan behandlas i minst fyra månader innan tas ett beslut tas.

Både Svensk Optikerförening men också Linnéuniversitetet har varit i kontakt med Socialstyrelsen för att försöka reda ut vad det är som saknas i utbildningen för att ansökan ska godkännas. De enda svaren som Socialstyrelsen delger är: *"Socialstyrelsen har inte bedömt utbildningen i sig. Socialstyrelsen bedömer varje ansökan för sig utifrån vad sökande har för utbildning. Socialstyrelsen ger inte förhandsbesked utan prövar ansökan efter att den har inkommit."*

Hur ska utbildningarna kunna bli bättre när inte myndigheten talat om vad det är som saknas? Vad är det egentligen som döljer sig bakom de sex kompetenskraven som nämns i HSLF-FS 2016:41. Vet Socialstyrelsen ens själva i detalj vad det är man kräver, eller bedöms det hela godtyckligt? Vi får hoppas att Förvaltningsrätten djupdyker i detta och lyckas reda ut vad det är som gäller. Det är många av oss som lagt ner massor av tid och pengar på utbildningar för att få behörigheten, som nu utan vidare motivering får avslag.

Hur droppbehörigheten hittills har påverkat arbetet för optiker vet inte jag. Därför ser jag med spänning fram mot resultatet av det examensarbete som skrivs nu under våren där studenten genom en enkätstudie vill ta reda på just hur droppbehörigheten har förändrat optikerns arbete.

Thomas Lindenhäll

FRÅGA: Hej. Jag är just nu provanställd på en ögonmottagning och anställningen kommer att övergå i en fast anställning den 1 mars. Jag har sagt att jag vill ha ett lönesamtal då för jag anser att min lön borde höjas när anställningen blir fast. Min chef säger att jag ska ha samma lön som tidigare och att lönen ses över vid den vanliga revisionen. Vad menar hon med det, har jag inte rätt till ett lönesamtal nu?

SVAR: Det finns egentligen inget som hindrar att ni tar upp ett samtal om lön när som helst under året, så länge ni är överens om det. Arbetsgivaren kan dock hänvisa till att det finns regler för när lönen ska revideras och när man då ska ha lönesamtal enligt gällande kollektivavtal. För anställda inom kommun och landsting är det datumet vanligen 1 april och i optikeravtalet för butiksanställda 1 maj. Sedan finns det tillfällen då det är bra att lyfta frågan om lön och det är dels när din tjänst omvandlas, om du får ett chefserbjudande eller en annan väsentlig skillnad i dina arbetsuppgifter. Är det en helt ny tjänst så är det klart att lönen kan spela roll om du tar tjänsten eller inte. Är det arbetsuppgifter som förändras kan ju arbetsgivaren först vilja se hur du klarar av dem innan du lönesätts för dem. I ditt fall låter det som att din arbetsgivare inte är beredd att diskutera någon annan lön än den du har eftersom det är ordinarie lönerrevision alldeles strax. Då kan det vara bättre att samla argumenten till det ordinarie lönesamtalet om det är så att du bestämt dig för att jobba kvar efter provanställningen.

Anders Berndt

GLASKLART – FRÅGESPALT

Har du några frågor som du vill ha svar på hör av dig till Anders Berndt, anders.berndt@srat.se, 08-442 44 70

Johan Wiborg, Falun

Examensår: 1996
Arbetar som egenföretagare

Varför blev du optiker?

Många i min släkt jobbade/hade jobbat som optiker, jag började arbeta på samma företag i väntan att jag skulle göra värnpliktsjänst. Ett antal år senare efter lite annan utbildning sökte jag in till dåvarande optikerväxelutbildningen i Borensberg. Detta mynnade så småningom ut i att jag även gick den nya 1 åriga legitimations- och kontaktlinsutbildningen på Karolinska Institutet. Jag hade egentligen inte alls tänkt bli optiker, hade planer på att arbeta med ekonomi i någon form. Men ju längre tiden gick så blev optikerbranschen mer och mer intressant.

Varför valde du just den här inriktningen?

Just nu arbetar jag som optikerkonsult

Nedslag optiker!

Artikelserie där vi ställer frågor till optiker på helt olika typer av arbetsplatser.

det vill säga att jag hyr ut mina tjänster som optiker till olika optikbutiker Jag har provat på flera olika roller i branschen, både som anställd och egenföretagare, samt både i detaljist och grossistledet. Det roligaste med yrket genom åren har varit variationsmöjligheterna och dagliga möten med många intressanta människor.

Hur ser en typisk arbetsdag ut?

I min nuvarande roll som optikerkonsult består min arbetsdag nästan uteslutande av synundersökningar

Vad är det roligaste med yrket?

Som sagt, variationen och kontakten med människor

Vad är ditt mål i framtiden med yrket?

Att fortsätta en yrkesmässig utveckling och lära mig nya saker, det finns alltid områden inom yrket att fördjupa sig i.

Enkät på gång – viktigt att du svarar

Återhämtning vid jobb i butik

Vid kollektivavtalsförhandlingarna 2016 enades SRAT och Svensk Handel om att vi under avtalsperioden ska bilda en arbetsgrupp för att se hur den nya arbetsmiljöföreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö implementerats med särskilt fokus på frågan om återhämtning. Anledningen till att frågan kom upp var att många hört av sig till oss med anledning av att de haft svårt att ta pauser under arbetsdagen. Detta är något vi från SRATs och Svensk Optikerförenings håll ofta tar upp i dialog med arbetsgivarföreträdare. En god arbetsmiljö är något som alla vinner på så där finns inga motsättningar. Däremot vet vi i arbetsgruppen inte hur vanligt eller hur ovanligt det är att man är fullbokad hela dagen eller om det finns utrymme för pauser. Därför vill vi nu ta reda på det och vi och Svensk Handel är överens om att SRAT ska fråga optikerna själva hur deras vardag ser ut.

Svensk Handel å sin sida kommer att skicka ut material som stöd för sina medlemsföretag om hur de kan arbeta med arbetstids- och arbetsmiljöfrågor i sina företag.

Inom kort kommer du som är medlem och är anställd i butik med kollektivavtal att få e-post med en enkät som handlar just om arbetstider och återhämtning och vi hoppas att du svarar på den.

Jag vet att Optikerförbundet och SKLF nyss skickat ut en annan enkät om bland annat synundersökningstider. Det är helt olika enkätundersökningar. Svara på båda, just nu är din situation i fokus.

Anders Berndt,
ansvarig förhandlare SRAT

Kollektivavtal

Vad innebär det?

Ett kollektivavtal är ett skriftligt avtal mellan en arbetstagarorganisation och en arbetsgivarorganisation/enskild arbetsgivare om de anställningsvillkor som ska gälla på arbetsplatsen. Kollektivavtalen på optikerns arbetsmarknad är till för att reglera denna utifrån de särskilda förutsättningarna som råder inom branschen. Ett kollektivavtal är till stor fördel för en arbetstagarare då den erbjuder förmåner som skapar trygghet och stöd samtidigt som det även underlättar för arbetsgivaren då denne får fredsplikt och stabilitet i sitt arbete.

Ett kollektivavtal är som en paketlösning som du får i din anställning och som ser till att de flesta förmåner i din anställning blir reglerade. I kollektivavtalet finns anställningsvillkoren som gäller för de anställda på arbetsplatsen. En del av villkoren i kollektivavtal kompletterar det som finns i lagstiftningen som till exempel formerna för uppsägning, semester, sjukdom, ledighet och uppsägning. Medan andra villkor regleras enbart i kollektivavtal. Att

exempelvis ens lön ses över varje år, att man får övertidsersättning och ob-tillägg samt att man har olika typer av försäkringar som arbetsskadeförsäkring och tjänstepension i sin anställning är inte något som regleras i lag och som man har för givet när man går in i en anställning. Dessa förmåner och fler regleras i kollektivavtal.

Alla optiker anställda i landstingen, exempelvis syncentraloptikerna, omfattas av "landstingsavtalet" där SRAT har avtal med varje landsting. På den privata sektorn har SRAT avtal för optiker vid en rad företag. Det största företaget är Synsam Drifts AB.

På företag där SRAT inte har kollektivavtal för optiker och där ni önskar att så skall vara fallet krävs att SRAT sluter avtal för er. Vid företag anslutna till arbetsgivarorganisationen Svensk Handel går det till så att vi begär att avtalet skall kopplas in genom att skicka en framställan om detta till Svensk Handel. Företaget har då en skyldighet att gå med på detta så länge de är medlemmar i Svensk Handel. Det har vi

gjort en central överenskommelse om med Svensk Handel.

Det går även att teckna ett så kallat hängavtal om arbetsgivaren inte är med i Svensk Handel och av olika anledningar inte vill gå med, det tecknas direkt mellan arbetsgivaren och SRAT. Om inte arbetsgivaren är med i Svensk Handel och inte vill teckna ett hängavtal rekommenderar jag er om ni ska gå in i en ny anställning att ta kontakt med SRAT för att diskutera vilka anställningsvillkor som är av vikt vid en överenskommelse om ett anställningskontrakt.

Vet ni inte om er arbetsgivare är med i Svensk Handel kan ni vända er till SRAT med företagets organisationsnummer så tar vi reda på det. Är er arbetsgivare med i Svensk Handel och ni vill koppla in avtalet fyll i talongen nedan och skicka in till oss.

*Anders Berndt,
bitr förbundsdirektör*

Vill du omfattas av kollektivavtalet för optiker – gör så här!

Vid fler och fler företag gäller nu SRATs avtal för optiker. Avtalet är ett tjänstemannaavtal och motpart är Svensk Handel. Tidigare gällde avtalet enbart för kontaktlinsoptiker men avtalet ska komma att gälla alla optiker. Gällande löneavtal är byggt på individuella förhandlingar med lönerevisioner varje år. Med avtalet följer bland annat tjänstepension. Kollektivavtalet finns på SRATs hemsida www.srat.se

Du som är optiker och är anställd vid ett företag som är anslutet till Svensk Handel behöver bara fylla i nedanstående talong för att avtalet så småningom skall gälla. Glöm inte att ange organisationsnummer. Arbetar du vid ett företag som inte är anslutna till Svensk Handel påkallar vi förhandlingar och begär kollektivavtal om du så önskar. Förhandlingarna sker i samråd med dig.

Du som är leg optiker och tidigare omfattas av Handels avtal, meddela detta så vi kan säkerställa att ändringarna blir rätt.

Skicka talongen till:

SRAT, Anders Berndt, Box 1419, 111 84 Stockholm. Du kan också skicka uppgifterna till anders.berndt@srat.se

Jag önskar att kollektivavtalet för optiker skall gälla för mig.

Personnummer	Jag är: ☐ leg kontaktlinsoptiker ☐ leg optiker
Namn	Organisationsnummer
Adress	Företagets namn
Postadress	Adress, postnummer och ort
Telefon dagtid	Kontaktperson
E-post	Telefon